

Onderwerp															
Gevolgen van de meicirculaire 2020 Gemeentefonds															
Nummer	2020/562443														
Portefeuillehouder	Snoek, M.														
Programma/beleidsveld	7.2 Algemene dekkingsmiddelen														
Afdeling	CC														
Auteur	Welsink, M.														
Telefoonnummer	023-5113887														
Email	mwelsink@haarlem.nl														
Kernboodschap	<p>Ten opzichte van de decembercirculaire 2019 is er voor alle jaren een positief budgettair effect. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn de actualisatie van aantallen en de accres-ontwikkelingen. Daarnaast zijn er bij de meicirculaire negatieve bijstellingen door ontwikkelingen van de uitkeringsbasis en een korting op de WOZ door snellere groei in waardeontwikkeling van objecten in Haarlem dan landelijk. Deze oorzaken van dalingen binnen het gemeentefonds liggen buiten de invloedssfeer van de gemeente.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Meicirculaire 2020 (bedragen x € 1.000)*</th> <th>2019</th> <th>2020</th> <th>2021</th> <th>2022</th> <th>2023</th> <th>2024</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Budgettair effect voor algemene middelen</td> <td>318 v</td> <td>2.100 v</td> <td>1.799 v</td> <td>3.256 v</td> <td>1.586 v</td> <td>82 v</td> </tr> </tbody> </table> <p><i>*) v= voordeel, n= nadeel, door afronding kunnen verschillen ontstaan</i></p> <p>In de meicirculaire 2020 wordt nog niet ingegaan op de te ontvangen bedragen voor de gemeente met betrekking tot het compensatiepakket coronacrisis vanuit het Rijk. Wel wordt gesteld dat zowel de accressen als het plafond van het BTW-compensatiefonds worden bevroren voor 2020 en 2021, de huidige gepresenteerde standen worden daarmee gehandhaafd.</p> <p>De gevolgen van de meicirculaire voor 2020 (inclusief de effecten vanuit 2019) worden verwerkt in de Voortgangsrapportage 2020. De meerjarige gevolgen worden opgenomen in de Kaderbrief 2021 en verwerkt in de Programmabegroting 2021-2025.</p>	Meicirculaire 2020 (bedragen x € 1.000)*	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Budgettair effect voor algemene middelen	318 v	2.100 v	1.799 v	3.256 v	1.586 v	82 v
Meicirculaire 2020 (bedragen x € 1.000)*	2019	2020	2021	2022	2023	2024									
Budgettair effect voor algemene middelen	318 v	2.100 v	1.799 v	3.256 v	1.586 v	82 v									
Behandelaanbeveling voor commissie	Het college stuurt de informatienota ter kennisname naar de commissie Bestuur.														
Relevante eerdere besluiten	N.v.t.														
Besluit College d.d. 16 juni 2020	Het college stelt de informatienota aan de commissie Bestuur vast. de secretaris, de burgemeester,														

Inleiding

Alle gemeenten samen ontvangen van het Rijk per jaar ongeveer € 32 miljard uit het gemeentefonds. Dat geld wordt via de algemene uitkering (€ 26 miljard) en een aantal doeluittkeringen verdeeld over de gemeenten. Het Rijk maakt de verdeling bekend via meerdere circulaire's per jaar van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

2. Kernboodschap

Ten opzichte van de decembercirculaire 2019 stijgt het gemeentefonds absoluut gezien voor 2020 en daalt het gemeentefonds voor de daaropvolgende jaren. Vier opmerkingen dienen hierbij geplaatst te worden. Ten eerste is in deze reeks ook een uitname van € 12,8 miljoen per jaar vanuit de integratie-uitkering (IU) *Beschermd wonen* opgenomen, als gevolg naar overheveling naar de Wet Langdurige Zorg (Wlz). Doordat cliënten toegang krijgen tot deze Wlz (zie ook paragraaf 3.5) zullen ook de lasten van de gemeente verminderen met een bedrag per jaar van gelijke strekking. Wanneer deze stelling wordt verwerkt is het beeld gunstiger. Ten tweede zijn, zoals gebruikelijk, de indexering en ramingen voor loon en prijsontwikkeling (LPO) reeds verwerkt. Voor 2020 vindt verwerking hiervan in de Voortgangsrapportage plaats, voor de daaropvolgende jaren zijn deze ramingen opgenomen in de Kaderbrief met verwerking in de Programmabegroting 2021-2025. Voor deze verwerkingen wordt gecorrigeerd waardoor het budgettaire beeld negatiever wordt (zie ook paragraaf 3.1 en 3.5). Ten derde zijn er mutaties op taakvelden en doeluittkeringen. Conform de afspraak "rijksbudget = werkbudget" worden deze middelen toegevoegd aan de beleidsvelden waardoor zij niet zorgen voor een budgettair effect. En ten vierde wordt er een deel van de voordelen ontstaan door hoeveelheidsverschillen gedoteerd aan de Reserve Groei van de Stad (zie paragraaf 3.2), hierdoor neemt het budgettair effect voor de algemene middelen af. De budgettaire effecten voor 2020 worden verwerkt in de Voortgangsrapportage en de effecten voor de latere jaren in de Programmabegroting 2021-2025. Het meerjarenbeeld wordt vanwege de bijzondere omstandigheden ook opgenomen in het meerjarenbeeld van de Kaderbrief 2021.

Samenvatting (bedragen x € 1.000)*	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Eindstand decembercirculaire 2019	327.706	329.334	329.583	330.995	332.409	n.v.t.
Eindstand meicirculaire 2020	334.476	327.417	329.420	329.207	329.192	330.967
Totaal verschil	6.770 v	-1.917 n	-163 n	-1.788 n	-3.217 n	
<i>Minder lasten door overheveling Beschermd wonen naar Wlz</i>		-12.754	-12.754	-12.754	-12.754	
<i>Minus: reeds verwerkte indexering en LPO</i>		5.473	5.473	5.473	5.473	
Totaal verschil na correctie	6.770 v	5.364 v	7.118 v	5.493 v	4.064 v	
<i>Waarvan: Effect voor beleidsvelden</i>	4.070	1.474	1.821	1.853	1.914	
<i>Waarvan: Dotatie Reserve Groei van de stad</i>	600	2.091	2.041	2.054	2.068	
Budgettair effect voor algemene middelen	2.100 v	1.799 v	3.256 v	1.586 v	82 v	

*) v= voordeel, n= nadeel, door afronding kunnen verschillen ontstaan

Naast de gevolgen voor 2020 en later vinden er in de meicirculaire ook voor 2019 nog mutaties plaats met een positief budgettair gevolg. Omdat dit jaar al is afgesloten worden de budgettaire gevolgen voor 2019 in de Voortgangsrapportage verwerkt voor 2020.

3. Consequenties

Op basis van de meicirculaire 2020 is een nieuwe berekening gemaakt van de algemene uitkering voor de jaren 2019 tot en met 2025. In deze analyse wordt de nieuwe berekening vergeleken met de berekening die is gemaakt op basis van de decembercirculaire 2019. De analyse volgt daarbij de opbouw van de berekening van de algemene uitkering. In de opgenomen tabellen is telkens aangegeven wat het budgettaire effect is voor de algemene middelen en de overige beleidsvelden.

3.1 Ontwikkelingen rijksniveau

De ontwikkelingen op rijksniveau bestaan uit het effect van wijzigingen in de rijksuitgaven op de algemene uitkering. Geeft het Rijk meer uit, dan ontvangen de gemeenten een hogere algemene uitkering en vice versa. In de meicirculaire is een afrekening over 2019 opgenomen die het gevolg is van hogere rijksuitgaven dan eerder verwacht in dat jaar. Dit zorgt voor een voordeel van € 153 duizend, te verwerken in 2020. Voor de jaren 2020 tot en met 2023 is er per saldo een voordeel op het accres ten overstaan van de decembercirculaire 2019, in 2024 is er een nadeel van € 0,6 miljoen.

De ramingen voor loon- en prijsontwikkelingen door het CPB, oftewel nominale ontwikkelingen, zijn lager dan geraamd in eerdere circulaire. Omdat Haarlem met constante prijzen rekent en de aftrek (van lopend naar constant) door de nieuwe ramingen kleiner wordt, ontstaan voordelen van € 0,5 miljoen in 2023 en € 1,4 miljoen in 2024.

Een relatief grote ontwikkeling in de meicirculaire is de ontwikkeling van de uitkeringsbasis en de (doorwerking hiervan op de) uitkeringsfactor. Het gaat hier om de mutaties van de landelijke aantallen van bijvoorbeeld inwoners, woonruimten, leerlingen en uitkeringsgerechtigden. Wanneer landelijk de aantallen stijgen, en het te verdelen geld aan alle gemeenten gelijk blijft, leidt dit tot een verlaging van de uitkeringsfactor. Dit leidt bij deze meicirculaire tot een nadeel van € 1,8 miljoen in 2020 oplopend naar een nadeel van € 3,3 miljoen in 2024. Grootste reden voor deze ontwikkeling is de toename van (macro-)aantallen bij maatstaven over medicijngebruik, zoals kenbaar gemaakt bij de decembercirculaire 2019. In de meicirculaire zijn de structurele effecten van deze actualisatie verwerkt.

Daarnaast is er een afrekening van het BTW-compensatiefonds over 2019 van € 0,3 miljoen te verwerken in 2020. Gemeenten declareren hun BTW op overheidstaken bij dit fonds. Om te voorkomen dat er een open einde regeling ontstaat, past het Rijk een plafond toe voor deze declaraties. De ruimte die na een jaar over blijft onder het plafond wordt uitgekeerd aan de gemeenten.

Een grote ontwikkeling die standaard verwerkt wordt in de meicirculaire is het verleggen van het basisjaar, oftewel de indexatie 2021. Dit is een technische handeling waarbij loon- en prijspeil van 2020 worden verlegd naar 2021. Deze indexatie is reeds verwerkt in de ramingen voor de Programmabegroting 2021-2025 en daardoor is er slechts een marginaal budgettair effect.

Het totale effect van de wijzigingen op rijksniveau betekent een voordeel voor 2022 maar voor de overige jaren een daling van de algemene middelen. Onderstaande tabel zet de ontwikkelingen op een rij.

Ontwikkelingen rijksniveau (bedragen x € 1.000)*	2020	2021	2022	2023	2024
Afrekening accres 2019	153				
Accres-ontwikkeling	119	1.333	3.026	1.217	-626
Nominale ontwikkeling				507	1.352
Ontwikkelingen uitkeringsbasis	-1.763	-2.358	-2.350	-2.739	-3.262
Afrekening BTW compensatiefonds (2019)	305				
Indexatie 2021		4.271	4.227	4.227	4.225
Indexatie reeds verwerkt		-4.188	-4.188	-4.188	-4.188
Totaal effect	1.186 n	-942 n	715 v	-976 n	-2.499 n
Effect voor beleidsvelden	0	0	0	0	0
Budgettair effect voor algemene middelen	-1.186	-942	715	-976	-2.499

*) v= voordeel, n= nadeel, door afronding kunnen verschillen ontstaan

3.2. Ontwikkeling gemeentelijk niveau

Ontwikkeling hoeveelheden

De ontwikkelingen op gemeentelijk niveau gaan over de wijzigingen van aantallen, zoals inwoners, huishoudens, lengte van wegen en aantal leerlingen binnen Haarlem. Haarlems beleid is om eenmaal per jaar bij de meicirculaire de aantallen te actualiseren, waarbij het uitgangspunt is dat de aantallen per 1 januari van een jaar worden gehanteerd. Normaal gesproken wordt er in de Kadernota reeds een raming verwerkt en volgen er bij de verwerking van de meicirculaire enkel nog budgettaire verschillen door actuelere informatie. Door de bijzondere huidige omstandigheden en het ontbreken van een Kadernota dit jaar worden de hoeveelhedsverschillen dit jaar in deze informatienota kenbaar gemaakt. De hoeveelhedsverschillen ontstaan door actualisaties van aantallen op basis van de meest recente betaalspecificatie van het ministerie in combinatie met eigen verwachtingen wat betreft de groei van de stad (conform richtlijn Programmabegroting 2021-2025). De actualisatie bij de meicirculaire leidt tot een voordeel van € 4,3 miljoen in 2020 oplopend tot voordelen van circa € 5,6 miljoen in de daaropvolgende jaren. De voordelen ontstaan voornamelijk door bijstellingen van maatstaven voor medicijngebruik (door actuelere declaratiegegevens) en jongeren (actualisatie van de maatstaf die per 2019 ingevoerd is). Ook zijn er voordelen door een snellere groei van het aantal inwoners, huishoudens en bedrijfsvestigingen dan verwacht. Wel moet beseft worden dat deze actualisatie van deze gegevens ook landelijk is doorgevoerd en daardoor (indirect) ook heeft geleid tot nadelen, de eerder genoemde aanpassingen van de uitkeringsfactor op basis van de ontwikkelingen uitkeringsbasis in paragraaf 3.1.

Conform beleid worden de hoeveelhedsverschillen die ontstaan door actualisaties van de verschillende maatstaven over inwoners en van een aantal maatstaven over huishoudens gedoteerd aan of onttrokken uit de reserve Groei van de stad. Bij de actualisatie is gebleken dat er voordelige

hoeveelheidsverschillen zijn ontstaan voor deze maatstaven met een dotatie aan de reserve tot gevolg.

Ontwikkeling hoeveelheden (bedragen x € 1.000)*	2020	2021	2022	2023	2024
Hoeveelheidsverschillen	4.280	5.587	5.510	5.544	5.577
Waarvan: Dotatie aan Reserve Groei van de Stad	600	2.091	2.041	2.054	2.068
Budgettair effect voor algemene middelen	3.680 v	3.496 v	3.469 v	3.490 v	3.509 v

*) v= voordeel, n= nadeel, door afronding kunnen verschillen ontstaan

Ontwikkeling WOZ

De tweede ontwikkeling op gemeentelijk niveau gaat over de waardeontwikkeling van het onroerend goed: huizen, kantoren, fabrieken etc. Deze waarde vormt een aftrekpost binnen de algemene uitkering: hoe hoger de waarde van de objecten, hoe minder algemene uitkering er wordt verstrekt. Deze ontwikkeling valt in twee elementen uiteen. Ten eerste de ontwikkeling van de waarde in Haarlem. Dit leidt tot een stijging van de aftrekpost met € 0,4 miljoen in 2020 en € 1,9 miljoen vanaf 2021 en verder. Omdat de waarde stijging een landelijk fenomeen is, wordt het landelijk rekkentariaf waarmee de aftrek wordt berekend verlaagd. Dat heeft voor Haarlem een voordelig effect van ongeveer € 1 miljoen. Per saldo stijgt de waarde van onroerend goed in Haarlem meer dan het landelijk gemiddelde met als gevolg een verlaging van de algemene uitkering met ruim € 0,9 miljoen structureel. Hiervan is € 0,66 miljoen het gevolg van de waardeontwikkeling van woningen en € 0,28 miljoen het gevolg van waardeontwikkeling van niet-woningen.

Ondanks dat de waarde stijging in Haarlem het landelijk gemiddelde nog overstijgt, wordt het verschil in groei met het landelijke gemiddelde wel voor het eerst sinds 2015 kleiner. Ter vergelijking: vorig jaar bedroeg de extra korting voor Haarlem door snellere waarde stijging dan gemiddeld nog € 2,6 miljoen structureel waar de extra korting nu € 0,9 miljoen bedraagt.

Ontwikkeling WOZ (bedragen x € 1.000)*	2020	2021	2022	2023	2024
WOZ-waarden mutatie	-399	-1.917	-1.917	-1.917	-1.917
Aanpassing landelijk rekkentariaf		1.154	984	984	984
Totaal effect	-399 n	-763 n	-933 n	-933 n	-933 n
Effect voor beleidsvelden	0	0	0	0	0
Budgettair effect voor algemene middelen	-399	-763	-933	-933	-933

*) v= voordeel, n= nadeel, door afronding kunnen verschillen ontstaan

3.3 Taakmutaties voor beleidsvelden

Kleine taakmutaties

Het betreffen hier taakmutaties met een gevolg van minder dan € 20 duizend per mutatie. Het gaat om:

- Toezicht voorschoolse educatie
- Aflopen overgangsrecht Wlz-indiceerbaren met Fokus-woning
- Europese richtlijn energieprestatie gebouwen

Voogdij/18+

Bij de decembercirculaire 2019 hebben gemeenten compensatie ontvangen wanneer het budget voogdij en/of 18+ dat was ontvangen niet toereikend was voor de kosten die zij (in 2018) hebben gemaakt. De totale omvang van de toegekende compensatie bedroeg minder dan het bedrag dat daarvoor beschikbaar was. Het resterende bedrag is in deze circulaire toegevoegd, voor Haarlem € 9 duizend in 2020.

Door nieuwe gegevens neemt het budget voor de integratie-uitkering Voogdij/18+ vanaf 2021 structureel toe. Deze verhoging wordt voor het grootste gedeelte gedekt uit de loon- en prijsbijstelling 2020 die aan de integratie-uitkering is toegekend. Er resteert vervolgens nog een bedrag dat jaarlijks verrekend wordt met de algemene uitkering (via het subcluster Jeugdhulp), voor Haarlem is dit circa € 163 duizend structureel vanaf 2021.

Taakmutaties (bedragen x € 1.000)*	2020	2021	2022	2023	2024
Kleine taakmutaties	24	8	5	5	5
Voogdij/18+	9	-162	-163	-164	-165
Totaal effect	33 v	-154 n	-158 n	-159 n	-160 n
Effect voor beleidsvelden	28	-162	-163	-164	-165
Budgettair effect voor algemene middelen	5	8	5	5	5

*) v= voordeel, n= nadeel, door afronding kunnen verschillen ontstaan

3.4 Doeluitkeringen voor beleidsvelden

De algemene uitkering wordt hoofdzakelijk gebruikt om het gemeentefonds over alle gemeenten te verdelen volgens dezelfde maatstaven. Daarnaast wordt aan individuele gemeenten of groepen van gemeenten een uitkering verstrekt voor een bepaald doel. Gemeenten zijn formeel-juridisch vrij om dat geld aan dat doel te besteden of ergens anders aan uit te geven. De reden dat het Rijk dit doet is dat gemeenten op deze manier geen verantwoording aan het Rijk hoeven af te leggen over de besteding van de ontvangen gelden; ze vallen immers onder de algemene uitkering. Dit in tegenstelling tot gelden die via specifieke uitkeringen door het Rijk worden verstrekt. Het Rijk vertrouwt erop dat gemeenten de ontvangen gelden in lijn met het doel zullen uitgeven. De bedragen in onderstaande tabel zijn extra inkomsten die ten gunste komen van de betreffende beleidsvelden en daarom niet leiden tot een verhoging van de vrij besteedbare algemene middelen.

Doeluitkeringen beleidsvelden (bedragen x € 1.000)*	2020	2021	2022	2023	2024
Maatschappelijke opvang	12	12	12	12	12
Maatschappelijke begeleiding statushouders	50				
LHBTI-emancipatiebeleid	20	20	20		
Armoedebestrijding kinderen		20	20	20	20
Versterking arbeidsmarktregio's	77	385	399	399	399
Perspectief op werk	1.000				
Pilots veranderopgave inburgering	275				
Koplopergemeenten cliëntondersteuning	162				
Suppletie-uitkering bommenregeling	96				
Totaal effect	1.692 v	437 v	451 v	431 v	431 v
Effect voor beleidsvelden	1.692	437	451	431	431
Budgettair effect voor algemene middelen	0	0	0	0	0

**) v= voordeel, n= nadeel, door afronding kunnen verschillen ontstaan*

Maatschappelijke opvang

Het macrobudget van de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang is ongewijzigd. De bedragen voor Haarlem zijn echter aangepast doordat in deze circulaire actuelere basisgegevens gebruikt zijn. Dit zorgt voor een voordeel van € 12 duizend structureel.

Maatschappelijke begeleiding statushouders

Haarlem ontvangt in 2020 geld voor de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Dit betreft een compensatie die de gemeente achteraf ontvangt voor kosten gemaakt in 2019. Per saldo wordt er € 50 duizend toegevoegd aan het beleidsveld.

LHBTI-emancipatiebeleid

Regenboogsteden zetten zich in voor de gezamenlijke doelstelling de veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie van LHBTI (Lesbische vrouwen, Homoseksuele mannen, Biseksuelen, Transgenderpersonen en intersekse personen) verder te bevorderen. Over de periode 2019 tot en met 2022 ontvangen in totaal 54 gemeenten een bijdrage voor de samenhangende aanpak van de Regenboogsteden voor lokaal LHBTI-beleid. Deze circulaire bevat de bedragen voor 2020 tot en met 2022 voor 17 gemeenten uit deze groep. Haarlem ontvangt voor deze jaren € 20 duizend per jaar.

Armoedebestrijding kinderen

Het gaat hier om een verhoging van € 20 duizend per jaar voor Haarlem vanaf 2021 als gevolg van actualisatie van de verdeling van middelen op basis van door het CBS ontwikkelde gegevens over kinderen met een kans op armoede.

Versterking arbeidsmarktregio's

De uitkering heeft als doel om de regiefunctie van de centrumgemeente voor de samenwerking en de gezamenlijke publieke werkgeversdienstverlening in de arbeidsmarktregio's duurzaam te ondersteunen en versterken. De centrumgemeente van een arbeidsmarktregio treedt op als regievoerder en is de ontvanger van de decentralisatie-uitkering. Regievoeren houdt in: initiator zijn van de samenwerking in de arbeidsmarktregio en het faciliteren van de organisatie en de inrichting

daarvan. Elke centrumgemeente ontvangt hetzelfde budget. De centrumgemeente zal zelf bepalen hoe de middelen worden ingezet, dit na overleg met de relevante partners in de arbeidsmarktregio waaronder het UWV, de andere gemeenten en de werknemers- en werkgeversorganisaties. Haarlem ontvangt een oplopend bedrag tot € 399 duizend. Deze middelen zijn eerder al (op macro-niveau) aangekondigd in de septembercirculaire 2019.

Perspectief op Werk

Werkgevers, VNG, G4, G40, UWV, MBO-Raad en de Ministeries van OCW en SZW hebben de oproep Perspectief op Werk (PoW) aan de arbeidsmarktregio's gedaan om meer mensen die willen en kunnen werken, maar niet zelfstandig de weg naar werk vinden, te helpen aan een baan, een leerwerkplek of een basisbaan. Een intensievere samenwerking tussen publieke en private partijen moet zorgen voor goede matches tussen werkzoekenden en beschikbaar werk. De 35 centrumgemeenten in de arbeidsmarktregio's, waaronder Haarlem, ontvangen in 2020 de tweede (en laatste) impulsfinanciering van € 1 miljoen. Het staat daarbij de ontvangende (centrum)gemeenten vrij om de middelen naar eigen inzicht aan te wenden voor het doel.

Pilots veranderingopgave

In totaal 27 gemeenten ontvangen als hoofdaanvrager een bijdrage in verband met het pilotprogramma 'Veranderingopgave inburgering'. Het Ministerie van SZW initieert in aanloop naar het nieuwe inburgeringsstelsel een pilotprogramma om lessen op te halen voor de verdere inrichting van een adaptief inburgeringsstelsel en gemeenten voor te bereiden op de implementatie van de nieuwe wet. Het pilotprogramma bestaat uit twee onderdelen: de uitvoering van gemeentelijke pilots en cofinanciering van een evaluatieonderzoek naar een lopend initiatief, Haarlem ontvangt € 275 duizend in 2020.

Koplopergemeenten cliëntondersteuning

In totaal ontvangen 19 gemeenten in 2020 een bijdrage in verband met het zogenaamde koplopertraject cliëntondersteuning. Cliëntondersteuning is een functie in de Wmo 2015. Inwoners van gemeenten hebben op grond van de Wmo 2015 recht op gratis onafhankelijke cliëntondersteuning. Een cliëntondersteuner helpt bij het verhelderen van de ondersteuningsvraag en het verkrijgen van passende ondersteuning. In het Regeerakkoord zijn extra middelen vrijgemaakt om deze functie te versterken. Haarlem ontvangt € 162 duizend in 2020.

Suppletie-uitkering bommenregeling

Suppletie-uitkering die op basis van een ingediende aanvraag is verkregen voor het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog. Voor Haarlem een bedrag van € 96 duizend in 2020.

3.5 Integratie-uitkeringen

Het Rijk heeft er voor gekozen om voornamelijk drie integratie-uitkeringen sociaal domein in stand te houden. Deze uitkeringen worden in de meicirculaire gecompenseerd voor loon- en

prijswontwikkelingen (LPO). Voor de *IU Beschermd wonen* vindt daarnaast nog een overheveling plaats naar de Wlz.

Verder wordt in deze circulaire een nieuwe integratie-uitkering toegevoegd, namelijk de *IU Inburgering*.

Integratie-uitkeringen (bedragen x € 1.000)*	2020	2021	2022	2023	2024
Inburgering	321	263	584	642	642
Beschermd wonen: LPO	1.520	1.466	1.475	1.475	1.475
Beschermd wonen: overheveling naar Wlz		-12.754	-12.754	-12.754	-12.754
<i>Beschermd wonen: minder lasten door overheveling</i>		12.754	12.754	12.754	12.754
Participatie	379	391	395	390	452
Voogdij/18+	130	364	364	364	364
Minus: LPO reeds verwerkt		1.285	1.285	1.285	1.285
Totaal effect	2.350 v	1.199 v	1.533 v	1.586 v	1.648 v
Effect voor beleidsvelden	2.350	1.199	1.533	1.586	1.648
Budgettair effect voor algemene middelen	0	0	0	0	0

**) v= voordeel, n= nadeel, door afronding kunnen verschillen ontstaan*

Inburgering

Per 1 juli 2021 treedt de Wet Inburgering in werking. Zowel de incidentele bijdrage in de invoeringskosten als de structurele bijdrage in de uitvoeringskosten wordt verstrekt via een integratie-uitkering. De benodigde middelen voor de kosten van inburgeringsvoorzieningen worden verstrekt via een specifieke uitkering van het Ministerie van SZW.

Het bedrag dat gemeenten in 2020 ontvangen betreft de incidentele bijdrage in de invoeringskosten en wordt over gemeenten verdeeld op basis van het aantal inwoners. De bedragen die gemeenten vanaf 2021 ontvangen betreffen de structurele bijdrage in de uitvoeringskosten. Deze middelen worden onder gemeenten verdeeld op basis van het aantal inwoners en het aantal personen met een niet-westerse migratieachtergrond. Haarlem ontvangt € 321 duizend in 2020 en vervolgens € 263 duizend in 2021 oplopend naar € 642 duizend in 2024.

De verdeling van de integratie-uitkering zal waarschijnlijk in de decembercirculaire 2020 worden bijgesteld, als zowel van het aantal inwoners als van het aantal personen met een niet-westerse migratieachtergrond nieuwe gegevens voorhanden zijn.

Naar verwachting wordt de IU in 2022 overgeheveld naar de algemene uitkering.

Beschermd wonen

Binnen de integratie-uitkering Beschermd wonen is er sprake van twee mutaties. Ten eerste is er een stijging door de toekenning van loon- en prijsbijstellingen 2020 (LPO). Deze stijging bedraagt voor Haarlem structureel ongeveer € 1,5 miljoen. Ten tweede is er vanaf 2021 een structurele daling (van € 12,75 miljoen) vanwege de openstelling van de Wet langdurige zorg (Wlz) voor mensen met een psychische stoornis. De uitname van de integratie-uitkering wordt naar de Wlz overgeheveld. Deze uitname is op basis van een voorcalculatie en de afspraken over de daadwerkelijke afrekening zijn

nog niet definitief. Tegenover dit nadeel aan de batenkant komt wel een voordeel aan de lastenkant te staan. Cliënten krijgen toegang tot deze Wlz en gemeenten hebben hierdoor dus ook minder kosten. Of er per saldo een nadeel ontstaat hangt onder andere af van het al dan niet nacalculeren, met name op de prijscomponent. Vooralsnog is de verwachting dat de vermindering aan lasten gelijk is aan de vermindering van de baten waardoor er per saldo geen effect is.

De volume-indexatie voor het jaar 2021 en verder wordt in de septembercirculaire 2020 verwerkt.

Participatie

De totale omvang van de integratie-uitkering Participatie stijgt door de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2020.

De verdeling van de integratie-uitkering tussen de gemeenten wijzigt in de eerste plaats door actualisatie van de verdeling van de Wsw-middelen. Daarnaast is sprake van wijzigingen in de verdeling van de integratie-uitkering door aanpassing van de drempelbedragen in de verdeling van de middelen Nieuw begeleiding.

Per saldo betekent bovenstaande voor Haarlem een toename van € 0,4 miljoen per jaar. De toename van de WSW-middelen (€ 335 duizend) wordt zoals gebruikelijk volledig doorbetaald aan de GR Paswerk.

Voogdij/18+

De budgetten voor 2020 zijn naar rato opgehoogd, een voordeel van € 130 duizend voor Haarlem, in verband met de toevoeging van de loon- en prijsbijstelling 2020 aan het macrobudget.

Door actualisatie van gegevens neemt de integratie-uitkering voor Haarlem vanaf uitkeringsjaar 2021 structureel met € 364 duizend toe. Daarvan wordt het grootste gedeelte gedekt door de loon- en prijsbijstelling 2020 die bij deze circulaire aan de integratie-uitkering is toegevoegd. Het verschil wordt zoals gebruikelijk onttrokken aan de algemene uitkering, subcluster Jeugdhulp, zoals ook omschreven staat bij de taakmutaties in paragraaf 3.3.

LPO reeds verwerkt

Bij de ramingen voor de Programmabegroting 2021-2025 is er reeds een eerste indicatie van de loon en prijsbijstelling 2021 verwerkt voor de *IU Beschermd Wonen* en de *IU Voogdij/18+*, hierdoor zorgt de toename van deze integratie-uitkeringen niet rechtstreeks voor een budgettair effect van dezelfde grootte.

3.6 Berekening budgettair effect

In voorgaande paragrafen is per onderdeel aangegeven wat het budgettair effect is voor de algemene middelen en wat het effect is voor de beleidsvelden. Onderstaande tabellen vatten dit in een overzicht samen.

Samenvatting budgettair algemene middelen (bedragen x € 1.000)*	2020	2021	2022	2023	2024
A. Ontwikkelingen rijksniveau	-1.186	-942	715	-976	-2.499
B.1 Ontwikkelingen gemeentelijk niveau: hoeveelheden	3.680	3.496	3.469	3.490	3.509
B.2 Ontwikkelingen gemeentelijk niveau: WOZ	-399	-763	-933	-933	-933
C. Taakmutaties voor beleidsvelden	5	8	5	5	5
D. Doeluitkeringen voor beleidsvelden	0	0	0	0	0
E. Integratie-uitkeringen	0	0	0	0	0
Budgettair effect algemene middelen	2.100 v	1.799 v	3.256 v	1.586 v	82 v

*) v= voordeel, n= nadeel voor algemene middelen, door afronding kunnen verschillen ontstaan

Samenvatting effecten beleidsvelden (bedragen x € 1.000)*	2020	2021	2022	2023	2024
A. Ontwikkelingen rijksniveau	0	0	0	0	0
B.1 Ontwikkelingen gemeentelijk niveau: hoeveelheden	0	0	0	0	0
B.2 Ontwikkelingen gemeentelijk niveau: WOZ	0	0	0	0	0
C. Taakmutaties voor beleidsvelden	28	-162	-163	-164	-165
D. Doeluitkeringen voor beleidsvelden	1.692	437	451	431	431
E. Integratie-uitkeringen	2.350	1.199	1.533	1.586	1.648
Effecten beleidsvelden	4.070	1.474	1.821	1.853	1.914

*) v= voordeel, n= nadeel voor algemene middelen, door afronding kunnen verschillen ontstaan

Effecten meicirculaire voor jaar 2019

Naast de eerder genoemde afrekeningen over 2019 heeft in de meicirculaire ook een actualisatie plaatsgevonden voor het uit te keren bedrag in 2019. Dit bedrag is € 522 duizend hoger dan bij de decembercirculaire 2019. Gezien het feit dat deze bedragen in 2020 ontvangen worden, kan het budgettaire effect toegerekend worden aan het jaar 2020. De verdeling van dit voordeel is als weergegeven in onderstaande tabel.

Verwerking 2019 (bedragen x € 1.000)*	2019**	2020***
Effect voor beleidsvelden	204	4.388
Budgettair effect voor algemene middelen	318	2.304
Totaal effect	522 v	6.692 v

*) v= voordeel, n= nadeel voor algemene middelen, door afronding kunnen verschillen ontstaan

**) Te verwerken gevolgen van 2019 in 2020.

***) Budgettaire gevolgen 2020 inclusief verwerking 2019.

Het effect voor de beleidsvelden in 2019 bestaat uit extra doeluitkeringen voor Baankansen (€ 129 duizend) en Kerkenvisies (€ 75 duizend).

3.7 Compensatie Coronacrisis

Uit de meicirculaire 2020 wordt nog niet duidelijk welke compensaties elke gemeente zal ontvangen voor de coronacrisis. Het Rijk is bezig met het volledig in beeld brengen van de financiële gevolgen van corona voor de gemeenten tot en met 1 juni. Doel is om medio juli een compleet beeld te hebben van de impact van de corona-aanpak van gemeenten in deze periode. De hoogte en omvang

van de reële compensatie vraagt een politiek bestuurlijke afweging waarbij als uitgangspunt is gesteld dat medeoverheden er als gevolg van de corona-aanpak niet slechter voor komen te staan dan daarvoor. Voor de periode na 1 juni wordt nog bekeken welke reële compensatie nodig is op basis van de hogere uitgaven en gederfde inkomsten. De maatregelen die het gemeentefonds raken zullen cijfermatig in de septembercirculaire worden verwerkt. Vooruitlopend daarop zullen gemeenten (naar verwachting nog in de maand juni) een brief ontvangen met nadere informatie over de verdeling van bedragen over gemeenten, op dat moment zal ook de bevoorschotting van gemeenten daarop worden aangepast.

Wel reeds verwerkt in de meicirculaire zijn maatregelen ten aanzien van het accres en het plafond van het BTW-compensatiefonds. Door het bevriezen van deze onderdelen voor 2020 en 2021 (tenzij er grote onverwachte wijzigingen voordoen) worden schommelingen van inkomsten gedempt. Hoe stabiel de inkomsten, hoe meer zekerheid met betrekking tot de verwachte inkomsten van gemeenten en hoe minder verstoringen van het gemeentelijke begrotingsproces.

4. Vervolg

De gevolgen van de meicirculaire voor 2020 worden verwerkt in de Voortgangsrapportage. De meerjarige gevolgen worden opgenomen in de Kaderbrief 2021 en verwerkt in de Programmabegroting 2021-2025.

5. Bijlage

Meicirculaire 2020 Gemeentefonds